

**Program wychowawczo – profilaktyczny Szkoły Podstawowej Nr 2
im. Jadwigi Śląskiej w Pszczynie
w roku szkolnym 2019/2020**

Opracował Zespół ds. Profilaktyki:

mgr Agnieszka Czernecka

mgr Gabriela Skrzypka

mgr Iwona Warzocha

mgr Anna Skierś

mgr Dorota Hudziec

I. Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art. 72);
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka;
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych;
- Konwencja o Prawach Dziecka;
- Rozporządzeniu MENiS z dn. 15.01.2001 r. w sprawie udzielania zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dz. U. nr 13 z dnia 23 lutego 2001, poz. 110);
- Ustawie z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. nr 179, poz. 1485) z późniejszymi zmianami;
- Ustawie z dn. 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 35, poz. 230 z późniejszymi zmianami i nowelizacje z dn. 12 września 1996 – Dz. U. nr 127, poz. 593);
- Ustawie o systemie oświaty z dn. 7 września z dn. 7 września 1991 r. z późniejszymi zmianami z 21 stycznia, 18 lutego 2000 i 23 sierpnia 2001;
- Ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu z dn. 9.11. 1995r;
- Rozporządzeniu MENiS z dn. 31.01.2003 w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem;
- Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982r. z późniejszymi zmianami;
- Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz.U.Nr 180, poz.1493/;
- Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku;
- Prawo Oświatowe oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły i stopnia, kształcenia

ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej);

- Karta Nauczyciela;
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia itd.

II. Wprowadzenie do programu.

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój Ucznia w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiągnięciu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegania zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów, dzieci przedszkolnych w trudnych sytuacjach.

Program powstał w oparciu o wyniki obserwacji, badań ankietowych, rozmów i konsultacji z rodzicami, nauczycielami i przedstawicielami Rady Samorządu Uczniowskiego.

I. Misja i wizja szkoły.

Misja szkoły

1. Dążymy do wychowania ucznia mającego świadomość, że jest człowiekiem społeczności szkolnej.
2. Uczymy kochać, szanować i żyć kulturą i tradycją narodu polskiego, jednocześnie wychowujemy w poszanowaniu kultur i wartości innych narodów.
3. Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie.
4. Zwracamy szczególną uwagę na rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy naszych uczniów.
5. Propagujemy wśród uczniów zdrowy styl życia.
6. Dbamy o bezpieczeństwo uczniów.

Wizja szkoły

**„ Ucz się i rozwijaj wszechstronnie, by poznać siebie i innych,
a znajdziesz swoje miejsce w świecie.”**

Nasza szkoła jest nowoczesną, przyjazną placówką, przygotowującą uczniów do kontynuowania nauki na kolejnym etapie edukacyjnym. Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły ukierunkowany jest na ucznia, jego potrzeby. Jego realizacja ma umożliwić uczniowi wszechstronny rozwój. Uczniowie naszej szkoły wyrosną na ludzi mających poczucie własnej wartości i odpowiedzialności ze własne zachowanie. Wykorzystujemy najnowsze zdobycze techniki informacyjnej i informatycznej, stosujemy nowoczesne metody nauczania i wychowania aby uczeń mógł rozwijać swoje zainteresowania, umiejętności, zdolności i pasje. W pracy z uczniem nauczyciel podejmuje twórcze działania, które pozwolą realizować misję szkoły. Nasi uczniowie będą świadomi nierozrwalnego współistnienia ze środowiskiem przyrodniczym, świadomi własnego pochodzenia, dumni z bycia Polakami, Europejczykami i członkami swojej "małej ojczyzny". Będą szanować kulturę i tradycję. Szczególnie dbamy o rozwój fizyczny psychiczny i duchowy uczniów, aby w przyszłości propagowali zdrowy styl życia i potrafili dokonywać słusznych wyborów.

III. Zadania Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.

1. Założenia ogólne.

W szkole została dokonana integracja realizowanych dotychczas działań wychowawczych i działań profilaktycznych w obrębie jednolitego programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju angażujący dwie osoby: wychowawcę (np. rodzica, nauczyciela, duszpasterza, sąsiada, starszego kolegę/koleżankę) oraz wychowanka (dziecko/nastolatka). Osobowości te pozostają w osobowej relacji (których spotkanie oparte jest na poszanowaniu godności osobowej zarówno wychowawcy, jak i wychowanka) i współdziałają

w osiąganiu celów wychowawczych tj. pełnej dojrzałości w czterech podstawowych sferach: fizycznej, psychicznej – w tym m. in. emocjonalnej i intelektualnej – społecznej i duchowej.

Kluczową rolę w tak rozumianym procesie wspierania ucznia w rozwoju spełnia osoba wspierająca – czyli nauczyciel, który prezentuje w kontakcie wychowawczym sześć cech osobowych:

- świadomość siebie i swojego systemu wartości,
- doświadczanie emocji,
- dostarczanie wspomaganemu wzorców zachowań
- zainteresowanie ludźmi i problemami społecznymi,
- urzeczywistnianie zasad etycznych – istotna jest maksymalna transparentność norm moralnych charakteryzujących nauczyciela, przestrzeganie przez niego zasad życia społecznego oraz norm profesjonalnych;
- poczucie odpowiedzialności – obejmujące zarówno odpowiedzialność za własne działania, jak i za zachowania ucznia (proporcjonalnie do poziomu jego dojrzałości – uczeń nie może bowiem ponosić odpowiedzialności za zadania i działania, do których jeszcze nie dorósł).

Wychowawca winien posiadać również szereg umiejętności pozwalających mu wspierać wychowanka w rozwoju. Generalnie możemy mówić o trzech podstawowych grupach umiejętności wykorzystywanych do wspierania wychowanka w rozwoju:

- umiejętności służące rozumieniu wychowanka i okazywaniu mu zrozumienia, które stanowią podstawę relacji wychowawczej i umożliwiają osobiste spotkanie dwóch różnych osób;
- umiejętności służące zapewnianiu wychowankowi komfortu potrzebnego do budowania poczucia bezpieczeństwa, które umożliwiają wychowankowi wspieranemu przez wychowawcę podjąć ryzyko zmiany;
- umiejętności sprzyjające pozytywnemu działaniu wychowanka i wprowadzaniu przez niego zmian w swoim zachowaniu, dzięki którym wychowanek realizuje zadania rozwojowe, dzięki czemu cele wychowawcze zostają osiągnięte.

Profilaktyka wg. koncepcji Zbigniewa B. Gasia przyjmuje, że to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności);
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
 - inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Profilaktyka w środowisku szkolnym powinna spełniać 10 podstawowych zadań, takich jak:

- dostarczanie wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń;
- kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych;
- kształtowanie umiejętności intrapsychicznych (dojrzewanie i kontrolowanie m. in. emocji, motywacji, procesów poznawczych, wolicjonalnych czy samooceny);
- kształtowanie umiejętności interpersonalnych;
- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów,;
- rozwijanie więzi z grupą społeczną;
- uczenie odpowiedzialności;
- rozwijanie środowiska szkolnego i rodzinnego;
- kształtowanie w środowisku szkolnym norm i reguł sprzyjających zdrowemu życiu i rozwojowi oraz eliminujących możliwość wystąpienia działań dysfunkcyjnych;
- wczesne rozpoznawanie zagrożeń, diagnozowanie dysfunkcji oraz budowanie sieci wsparcia i pomocy dla osób i grup wysokiego ryzyka.

Z powyższych informacji wynika, że wychowanie oraz profilaktyka jednoznacznie to procesy – choć odrębne – są ze sobą ściśle powiązane i muszą współistnieć.

Zgodnie ze wskazaniem działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie

ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) **fizycznej** - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- 2) **psychicznej** - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- 3) **społecznej** - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- 4) **aksjologicznej** - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz specyfiki naszego szkolnego i lokalnego środowiska.

Cel ogólny: Wspieranie naturalnego rozwoju ucznia we wszystkich jego obszarach: fizycznym, emocjonalnym, intelektualnym, społecznym i duchowym zgodnie z przyjętym systemem wartości.

W działalności wychowawczo-profilaktycznej szkoła realizuje przede wszystkim:

- a) Strategię wychowawczą polegającą na kształtowaniu pożądanych postaw społecznych
- b) Strategię edukacyjną polegającą na realizacji określonych zajęć psychoedukacyjnych, ich celem jest pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych.
- c) Strategię informacyjną w powiązaniu z edukacyjną - ich celem jest dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych

i tym samym umożliwienie dokonywania przez dzieci i młodzież racjonalnego wyboru.

d) Strategię profilaktyczną wzmacniającą zasoby i mocne strony środowiska w przeciwstawianiu się nalogom.

e) Strategię alternatywną poprzez prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, organizację wycieczek, biwaków i innych form spędzania wolnego czasu.

f) Strategię interwencyjną w szczególnych, indywidualnych przypadkach głównie poprzez kontakt ze specjalistami.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną, alternatywną i interwencyjną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadank, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

2. Zadania:

- 1) budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- 3) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- 4) rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej;
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;

3. Cele szczegółowe:

Uczeń naszej szkoły:

- (-) jest życzliwy, dostrzega potrzeby drugiego człowieka,
- (-) udziela pomocy rówieśnikom,
- (-) szanuje ludzi i respektuje ich prawa,
- (-) jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka;

- (-) jest odpowiedzialny,
- (-) potrafi rozwiązywać konflikty,
- (-) potrafi sobie radzić z trudnymi uczuciami (złość, gniew, strach),
- (-) jest asertywny,
- (-) potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własny punkt widzenia,
- (-) godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz,
- (-) kieruje się miłością do Ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata,
- (-) czuje się bezpiecznie w swoim środowisku szkolnym,
- (-) odróżnia dobro od zła,
- (-) dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń,
- (-) może rozwijać swoje zdolności i zainteresowania, być kreatywnym.

4. Model absolwenta.

Absolwent jest:

- 1) **aktywny**: posiada zainteresowania, pasje jest twórczy, wykazuje się samodzielnością, ciekawy świata, korzysta z różnych źródeł informacji, wykorzystuje zdobytą wiedzę;
- 2) **odpowiedzialny**: umie samodzielnie rozwiązywać problemy, podejmuje działania i przewiduje ich konsekwencje,
- 3) **otwarty**: potrafi uważnie słuchać, rozmawiać umie współpracować w grupie, prezentuje swój punkt widzenia i szanuje poglądy innych;
- 4) **optymistą**: pozytywnie patrzy na świat, lubi siebie i innych;
- 5) **tolerancyjny**: szanuje inne rasy i nacje oraz ich poglądy, jest wrażliwy na potrzeby drugiego człowieka,
- 6) **świadomy swoich praw i praw innych ludzi**: zna swoją wartość, swoje prawa, zna i respektuje prawa innych.

Model absolwenta jest kształtowany również poprzez realizację Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

Cele	Zadania/ treści	Formy realizacji
Rozwijanie	udzielanie informacji o ofercie	warsztaty z doradcą

umiejętności podejmowania decyzji o wyborze drogi dalszego kształcenia i zawodu	edukacyjnej szkół średnich, zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami zawodowymi.	zawodowym wg harmonogramu, lekcje wychowawcze, konsultacje indywidualne, udział w dniach otwartych szkół średnich, wizyty w instytucjach rynku pracy
Poszerzanie wiedzy na temat swoich talentów i predyspozycji zawodowych w kontekście współczesnego rynku pracy	-uczestnictwo w warsztatach z zakresu odkrywania i rozwijania talentów, mocnych stron i predyspozycji zawodowych -uczestnictwo w warsztatach dotyczących współczesnego rynku pracy	warsztaty z doradcą zawodowym wg harmonogramu, lekcje wychowawcze, konsultacje indywidualne,

5. Diagnoza sytuacji wychowawczej.

Przy tworzeniu Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Szkoły Podstawowej nr 2 im. Jadwigi Śląskiej w Pszczynie uwzględnione zostały dotychczasowe działania podejmowane przez szkołę, analiza sytuacji wychowawczej przeprowadzanej dwa razy w roku przez wychowawców i pedagoga, wnioski z zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych, rozmowy z nauczycielami i rodzicami, obserwacje zachowań uczniów oraz ankiety przeprowadzone wśród uczniów i rodziców, ewaluacji wewnętrznych i ewaluację Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego. Biorąc pod uwagę analizę danych uzyskanych podczas diagnozy wyodrębniliśmy czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące dla uczniów naszej szkoły, które posłużyły następnie jako punkt wyjścia do ustalenia właściwych kierunków oddziaływań profilaktycznych i wychowawczych.

Czynniki ryzyka

1. Rozbicie rodziny
2. Niekorzystny wpływ mediów
3. Brak wsparcia ze strony rodziny
4. Uzależnienia behawioralne
5. Niekorzystne wzorce rodzinne
6. Niewydolność wychowawcza rodziców i prawnych opiekunów
7. Niekonsekwencja w wychowaniu

8. Niespójny front wychowawczy rodziców

Bardzo istotne jest określenie i wzmacnianie czynników chroniących prawidłowy rozwój dziecka zarówno w rodzinie jak i w środowisku szkolnym.

Czynniki chroniące

1. Przestrzeganie norm moralnych
2. Szkoła z tradycjami
3. Pełna rodzina, zapewniająca autentyczne więzi międzyosobowe oparte na miłości
4. Zainteresowanie własnym rozwojem osobowym, motywacja do nauki i osiągnięcia sukcesów
5. Działania integrujące zespoły klasowe
6. Personalizacja uczniów (uczeń znany z imienia i nazwiska)
7. Różnorodność zajęć pozalekcyjnych
8. Wskazanie alternatyw w zakresie spędzania wolnego czasu
9. Nauczyciel jako pozytywny wzorzec
10. Działania akcyjne szkoły na rzecz środowiska lokalnego
11. Dobra atmosfera w szkole
12. Stworzenie dobrej płaszczyzny współpracy z rodzicami na poziomie klasowym
13. Włączanie rodziców w pracę wychowawczą oraz w organizację szkolnych imprez i uroczystości szkolnych

W bieżącym roku szkolnym 2018/2019 roku przeprowadzono diagnozę środowiska, zanalizowano potrzeby się i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- 1) badań ankietowych skierowanych do uczniów klas VIII na temat ich oczekiwań w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych,
- 2) spostrzeżeń wychowawców na temat klas,
- 3) rozmów z nauczycielami szkoły,
- 4) rozmów z rodzicami uczniów na temat treści jakie mają zostać ujęte w programie w następnym roku szkolnym,
- 5) ankieta wśród pracowników niepedagogicznych na temat tego, na co należy zwrócić uwagę w nowym roku szkolnym

6) analizy stanu wychowania w szkole:

- (-) obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
- (-) sprawozdań półrocznych opracowanych przez wychowawcę.

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego 2018/2019 oraz dokonanej diagnozy określono mocne strony szkoły:

- pracownicy potrafią reagować właściwie na problem z przemocą słowną, jaką uczniowie stosują wobec siebie
- właściwie prowadzono profilaktykę I-szo rzędową: prowadzono zajęcia mające charakter profilaktyczny ze względu na możliwy sporadyczny kontakt bezpośredni lub pośredni ze środkami psychoaktywnymi (dopalaczami)
- prowadzono zajęcia integracyjne - wzmacniano niskie poczucie własnej wartości
- w sposób skuteczny egzekwowano łamanie zasad ustalonych regulaminów – problem z zachowaniem dyscypliny na lekcjach i przerwach
- zwracano uwagę na wysoki poziom hałasu – prowadzono zajęcia profilaktyczne, informacyjne
- kontynuowano działania związane z promocją zdrowia w szkole - podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zdrowego stylu życia

W wyniku przeprowadzonej ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego 2018/2019 oraz dokonanej diagnozy określono strony szkoły, które wymagają poprawy w roku szkolnym 2019/2020:

- porozumienie pomiędzy nauczycielami a uczniami – uczniowie klas VIII mają inne potrzeby rozwojowe niż ich młodsi koledzy – nauczyciele nie zawsze pytają uczniów o zdanie w różnych ważnych dla nich sprawach
- większa decyzyjność i samodzielność w działaniu dla klas VIII – np. udział w pracach Samorządu Uczniowskiego
- kontynuować profilaktykę I-szo rzędową w zakresie profilaktyki uzależnień
- wprowadzenie do jadłospisu szkolnego większej ilości potraw rybnych
- zamiana soków na wodę (ok. 3 x w tygodniu)
- kontynuacja programów „ Owoce, warzywa”, „Mleko”

- współpraca z kl. I oraz świetlicą – dzień zdrowego żywienia – pokaz oraz wykonanie potraw pod kierunkiem kucharza z zewnątrz, wspólna degustacja
- zwiększyć świadomość rodziców odnośnie spożywania przez dziecko śniadań
- pogadanki w klasach starszych odnośnie nie spożywania mięsa, prawidłowa dieta
- wzmocnienie kultury zachowania się w szkole i poza nią – agresja słowna
- motywowanie uczniów do osiągania jak najlepszych wyników w nauce
- pedagogizacja rodziców i dzieci w zakresie zrozumienia swoich potrzeb, właściwej komunikacji między nimi, rozwijanie wspólnych zainteresowań
- przeciwdziałanie otyłości
- podjęcie działań korygujących i profilaktycznych wobec dzieci przejawiających określone dysfunkcje w obrębie narządu żucia, połykania i oddychania, profilaktyka stomatologiczna
- rozszerzyć działania o problem bulimii i anoreksji
- kontynuowanie zajęć poruszających problem dyscypliny w szkole
- monitorowanie zachowań uczniów podczas przerw, przy sklepiku, na boisku, w toalecie
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w momencie przeżywania problemów – pokojowe rozwiązywanie problemów, mediacje rówieśnicze
- racjonalne korzystanie z Internetu, szczególnie portali społecznościowych
- motywowanie uczniów do osiągania jak najlepszych wyników w nauce i sporcie

Wyżej wymienione obszary będą wdrażane i realizowane w bieżącym roku szkolnym. Pod koniec roku nastąpi ewaluacja podjętych działań w środowisku szkolnym i wytyczenie nowych obszarów problemowych.

6. Kryteria efektywności.

1. Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
2. Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły realizują *Program Wychowawczo – Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
3. Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

W szkole pamiętamy o tym, aby dawać uczniom zachętę, uczyć się śmiałości, w pełni je aprobować. Uczniowie mogą uczyć się lubić samych siebie. Często słyszą słowa uznania, uczą się stawiać sobie cele. Wychowywani są w poczuciu bezpieczeństwa. Uczą się ufać sobie i innym. Otaczani rzetelnością i uczciwością uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość. Dzieciom, które mają trudności w nauce, potrzebne jest nasze zrozumienie i wsparcie.

7. Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program.

1) Dyrektor szkoły:

- a) dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
- b) wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,
- c) stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- d) kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- e) organizuje szkolenia dla nauczycieli,
- f) dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły;

2) Pedagog szkolny:

- a) ma obowiązek niesienia wszechstronnej pomocy dzieciom,
- b) ma obowiązek ścisłej współpracy z Policją, sądem dla nieletnich,
- c) diagnozuje problemy wychowawcze,
- d) poprzez działania wychowawcze kształtuje wśród uczniów i rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji za popełniony czyn,
- e) doskonali swoje kompetencje w zakresie wychowania i profilaktyki;

3) Nauczyciel:

- a) ma obowiązek reagowania na przejawy u dzieci niedostosowania społecznego,
- b) wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów,

- c) udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów,
- d) odpowiada za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem
- e) świadczy pomoc psychologiczno - pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem;

4) Wychowawca klasy:

- a) prowadzi we współdziałaniu z pedagogiem szkolnym szkolenia i konsultacje dla rodziców,
- b) dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie warunków wspomagających ich rozwój i przygotowują uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- c) poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków,
- d) uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
- e) realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- f) koordynują pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie;

5) Rodzice:

- a) współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- b) dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci.

1. Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas I- III.

Zadania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
Wzajemne poznanie się.	1. Uczniowie biorą udział w zabawach

	<p>integrujących grupę lub zespół klasowy.</p> <p>2. Udział w uroczystościach klasowych i szkolnych.</p>
Tworzenie warunków rozwoju indywidualnych zainteresowań.	<p>1.Prowadzenie zajęć: koło plastyczno - artystyczne, koło ekologiczno – przyrodnicze, koło „Małego Historyka”, zespół wokalnie-taneczny „Wiolinki”, zajęcia muzyczno – artystyczne, koło informatyczne, koło matematyczne „Mały Pitagoras”, koło polonistyczne „Kolorowy świat”, koło teatralne „Mały Poeta ”, koło szachowe, koło rowerowe, SKS.</p> <p>2. Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym - przygotowanie go do konkursu, olimpiady. Organizacja i uczestnictwo w różnego rodzaju konkursach.</p>
Poznanie reguł zachowania w miejscach publicznych.	<p>1.Uczniowie stosują formy dobrego zachowania.</p> <p>2. Biorą udział w imprezach kulturalnych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i dobrego zachowania.</p>
Przeciwdziałanie agresji i przemocy utrudniające życie we współczesnym świecie.	<p>1. Praca nad doskonalenie swojego charakteru i wyzbyciu się słabości.</p> <p>2. Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowania niepożądanych zachowań.</p>
Bezpieczeństwo.	<p>1.Nauczyciele zapoznają uczniów z regulaminami – system kar i nagród.</p> <p>2. Tworzenie klasowych kontraktów.</p> <p>3. Organizacja pogadarek, zajęć warsztatowych dotyczących bezpieczeństwa.</p> <p>4.Realizacja programu „ Bezpieczny Uczeń ” przy współpracy z Policją.</p> <p>5. Zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy.</p> <p>6. Zapoznanie z zasadami BHP na lekcjach.</p> <p>7. Realizacja programu „Bezpieczne dziecko”.</p> <p>8. Przeprowadzenie zajęć z ratownictwa medycznego w ramach programu „Ratujemy i uczymy się ratować”.</p> <p>9. Sumienne pełnienie dyżurów nauczycielskich.</p>
Wdrażanie ucznia do samodzielności.	<p>1. Uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji.</p> <p>2. Samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej - uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa.</p>

	3. Samodzielnie korzystają ze stołówki szkolnej.
Tolerancja dla inności. Prawa dziecka.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z prawami dziecka wynikającymi z Konwencji o Prawach Dziecka. 2. Poznanie obowiązków ucznia. 3. Nauczyciele uświadamiają dzieciom, do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc. 4. Uczestniczą w pogadankach na temat tolerancji i szacunku dla drugiego człowieka. 5. Uwrażliwienie na problemy osób niepełnosprawnych.
Dbłość o dobry klimat w szkole.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Badanie samopoczucia ucznia w szkole. 2. Obserwacja zachowań na tle rówieśników. 3. Współpraca z Samorządem Uczniowskim – sekcją klas I - III.
Kształtowanie postaw obywatelsko – patriotycznych.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą okolicą, krajem. 2. Poznają symbole narodowe i europejskie. 3. Uczestniczą w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym. 4. Uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą okolicą, krajem. 5. Poznają symbole narodowe i europejskie. 6. Uczestniczą w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym.
Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą okolicą, krajem. 2. Poznają symbole narodowe i europejskie. 3. Uczestniczą w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym. 1. Nauczanie informatyki od I klasy. 2. Uczestniczenie w spektaklach teatralnych. 3. Korzystanie z różnorodnych źródeł informacji - wykonywanie projektów.
Propagowanie zdrowego stylu życia.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Praca na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych, w organizacjach działających w szkole. 2. Uczestnictwo w konkursach profilaktycznych. 3. Realizacja programów: „Moda na zdrowie”, „Mamo, Tato -nie pal!”. 4. Kontynuacja programu „Szkoła Promująca Zdrowie”. 5. Spartakiada „Igrzyska radości - zdrowiem dla przyszłości” - zawody sportowa dla uczniów klas I-III. 6. Kształcenie i wzmacnianie norm

	przeciwnych używaniu substancji psychoaktywnych wśród najmłodszych poprzez pogadanki. 7. Kontynuacja projektu „Pokochaj ciszę”.
Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami.	1.Organizacja zajęć: dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych, terapia integracji sensorycznej. 2. Indywidualne rozmowy z pedagogiem. 3. Współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną.
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	1.Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. 2. Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami. 3.Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. 4.Konsultacje dla rodziców. 5. Podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania trudności lub eliminowania zagrożeń. 6.Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami. 6. Udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną. 7. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach.
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	Ochrona ofiar przemocy: rozmowa z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”.

Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas IV – VIII.

Zadania o charakterze wychowawczo-profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
Rozwój osobowości ucznia.	<p>1. Wspomaganie umiejętności samopoznania: (-) wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów, (-) wdrażanie do autorefleksji</p> <p>2. Stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli: (-) kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami i kreowania własnego wizerunku, (-) wdrażanie do samooceny,</p> <p>3. Umiejętność wykorzystania własnego potencjału: (-) motywowanie do nauki szkolnej, (-) rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów (-) stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań, (-) rozwijanie zdolności twórczego myślenia, (-) kreowanie warunków sprzyjających rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień, (-) pomoc w radzeniu sobie z własnymi niedoskonałościami, (-) kształtowanie hierarchii wartości, (-) praca z uczniem zdolnym, (-) praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych;</p> <p>4. Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych.</p>
Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole.	<p>1. Zapoznanie uczniów z normami współzycia społecznego poprzez: (-) promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się, (-) poszanowanie praw i potrzeb innych,</p> <p>2. Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych poprzez: (-) wdrażanie do empatii, (-) współpraca w zespołach, (-) realizacja projektów,</p>

	<p>(-) kształtowanie umiejętności efektywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, konfliktowych, ryzykownych,</p> <p>3. Eliminowanie zachowań agresywnych poprzez:</p> <p>(-) kształtowanie umiejętności nieagresywnego rozwiązania konfliktów i zachowania się w sytuacji problemowej,</p> <p>(-) rozpoznawanie i nazywanie zachowań agresywnych.</p>
Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych i obywatelskich.	<p>1. Zapoznanie uczniów z dokumentami szkoły (Statut, regulaminy, procedury).</p> <p>2. Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych poprzez:</p> <p>(-) zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły,</p> <p>(-) poszanowanie mienia szkoły,</p> <p>(-) tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły.</p>
Nawiązanie współpracy międzynarodowej.	<p>1. Współpraca ze szkołami w Czechach.</p> <p>2. Organizacja Dni Europejskich oraz Dni Języków Obcych.</p>
Kształtowanie postaw patriotycznych	<p>1. Zapoznanie uczniów z historią miasta i rejonu, znaczenie jego herbu, zabytkami, kulturą, itp.</p> <p>2. Uczestnictwo w akademii, apelu przygotowanym przez uczniów.</p> <p>3. Kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury innych krajów.</p> <p>4. Wykonanie okazjonalnych gazetek na holu szkoły.</p>
Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych.	<p>1. Zajęcia na lekcjach biologii, chemii, fizyki i geografii.</p> <p>2. Uczestnictwo w konkursach związanych z tematyką ekologiczną.</p> <p>3. Działania ekologiczne: „Sprzątanie świata”, „Dzień wody”.</p>
Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych.	<p>1. Zapobieganie samowolnemu opuszczaniu zajęć lekcyjnych.</p> <p>2. Omówienie konsekwencji takich zachowań.</p>
Likwidacja deficytów rozwojowych, w szczególności u dzieci ze specyficznymi	<p>1. Organizacja zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, zajęć korekcyjno -</p>

potrzebami edukacyjnym.	kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych, terapii integracji sensorycznej. 2. Indywidualne rozmowy z pedagogiem szkolnym. 3. Współpraca z poradnią psychologiczno - pedagogiczną.
Pomoc materialna dzieciom z rodzin o niskim statusie materialnym.	1.Współpraca z MOPS. 2. Pozyskanie sponsorów.
Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.	1.Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. 2. Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. 3.Konsultacje dla rodziców. 4.Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami. 5.Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo formach doskonalenia: kursach, szkoleniach. 6. Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami.
Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny.	1.Spotkania rodziców z wychowawcami na zebraniach i indywidualne konsultacje. 2.Udział rodziców w organizowanych przez szkołę uroczystościach i imprezach szkolnych.
Zdrowy styl życia.	1.Pogadanki na tematy zdrowia i zdrowego trybu życia na godzinach wychowawczych i zajęciach edukacyjnych. 2.Wdrażanie informacji o higienie ciała, racjonalnym odżywianiu się. 3.Udział szkoły w programie: „Szkoła Promująca Zdrowie”, „Trzymaj formę” 4.Fluoryzacja zębów - program profilaktyczny. 5.Rozwijanie tężyzny fizycznej

	<p>szczególnie na lekcjach wychowania fizycznego.</p> <p>6. Dbłość o czystość, ład i estetykę otoczenia - konkurs na „Najładniejszą klasę”.</p> <p>7. Realizacja programu własnego „Moda na zdrowie”</p> <p>8. Organizacja konkursów wiedzy, plastycznych dotyczących promocji zdrowia.</p> <p>9. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnień w formie szkoleń i kursów.</p>
Profilaktyka zagrożeń.	<p>1. Środki i substancje psychoaktywne: (-) diagnoza środowiska ucznia, (-) wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy w sytuacji sięgania po narkotyki, dopalacze, alkohol, nikotynę, (-) konkursy wiedzy na temat używek dla uczniów, (-) gazetki ścienne, (-) bieżące informowanie rodziców/prawnych opiekunów o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o swoich sugestiach i spostrzeżeniach.</p> <p>2. Agresja, przemoc psychiczna, zachowanie dyskryminacyjne, cyberprzemoc: (-) systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed agresją, przemocą, (-) zapoznanie uczniów ze zbiorem zasad i norm obowiązujących w szkole (-) pogadanki, lekcje wychowawcze, (-) przeprowadzenie zajęć warsztatowych „Nie dla agresji” oraz „Stop przemocy w szkole”, (-) realizacja programu przeciwdziałania agresji i przemocy w szkole „Żyj inaczej”, (-) stała współpraca z pracownikami szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów (-) reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania ucznia, (-) spotkania z przedstawicielami Policji</p>

	<p>dotyczące odpowiedzialności nieletnich.</p> <p>3. Ukształtowanie pożądaných społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych poprzez:</p> <p>(-) propagowanie wiadomości dotyczących zagrożeń cywilizacyjnych (terroryzm, głód, choroby)</p> <p>(-) jak sobie radzić i gdzie szukać pomocy,</p> <p>(-) omawianie zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu, ujawnienia danych osobowych.</p> <p>3. Stałe monitorowanie zjawiska przemocy i agresji rówieśniczej.</p>
Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	<p>1. Diagnoza środowiska:</p> <p>(-)wczesne wykrywanie form przemocy wśród uczniów,</p> <p>(-) ochrona ofiar przemocy: rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, w razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”.</p> <p>2. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia.</p> <p>3 Poglębianie wiedzy pedagogicznej w zakresie problematyki przemocy, uczestnictwo w szkoleniach.</p> <p>4. Realizacja programu „Chronimy dzieci” (projekt edukacyjny Fundacji „Dzieci Niczyje”).</p>

Na bazie w/w treści obowiązują programy wychowawcze do klas dla danej klasy, które stanowią załącznik niniejszego programu.

IV. Ewaluacja programu.

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli, służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym. Podstawą ewaluacji będą informacje zwrotne zebrane w oparciu o ankiety, obserwacje, notatki z rozmów.

Załącznikiem do Szkolnego Programu Profilaktycznego są „Procedury postępowania nauczycieli i innych pracowników szkoły w sytuacjach zagrożenia uczniów oraz w trudnych sytuacjach wychowawczych” /załącznik nr 1/.

Literatura:

- „Opracowujemy i ewaluujemy program wychowawczo-profilaktyczny szkoły”, Zbigniew B. Gaś, Wiesław Poleszak
- Program wychowawczo- -profilaktyczny szkoły. Opracowywanie i ewaluacja, autor: prof. dr hab. Zbigniew B. Gaś – prezentacja multimedialna, materiały szkoleniowe
- www.ore.edu.pl – zasoby internetowe

Załącznik nr 1

PROCEDURY POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW SZKOŁY W SYTUACJACH ZAGROŻENIA UCZNIÓW ORAZ W TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

WSTĘP

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Policja zgodnie z art. 37 ustawy, w wypadkach nie cierpiących zwłoki zbiera i utrwała dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, a także wykonuje czynności zalecone przez sędziego rodzinnego.

Dokumentem wewnętrznym uściślającym te zasady jest Zarządzenie nr 15/97 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 czerwca 1997 roku w sprawie form i metod działań policji w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności, gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprawdzają środki odurzające.

W rozporządzeniu §10 zobowiązuje szkoły i placówki do opracowania strategii działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych, wobec dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem.

Pozostałe akty prawne:

1. Ustawa z dnia 24.04.1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
2. Ustawa z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z późniejszymi zmianami.
3. Ustawa z dnia 06.04.1990 r. o policji

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

1. posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
2. wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
3. udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
4. wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat.

Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję – tel.324493263 lub 112 lub 997.

Definicja zachowania agresywnego i przemocowego

W psychologii **agresja** oznacza „działanie skierowane przeciwko osobom lub przedmiotom, wywołującym u jednostki niezadowolenie lub gniew”.

Agresja może występować w postaci fizycznej lub słownej, może przejawiać się w formie bezpośredniej – skierowanej na osobę lub rzecz wywołującą uczucie wrogości i w formie przemieszczonej – skierowanej na obiekt zastępczy.

Wykaz procedur:

I. Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego lub przemocowego ze strony uczniów.

II. Postępowanie w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego i innego sprzętu elektronicznego niezgodnie z zapisem w Statucie.

III. Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarnie zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacerowanie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

IV. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności.

V. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń pali papierosy, używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

VI. Postępowanie w przypadku kradzieży.

VII. Postępowanie w sytuacji wypadku w szkole lub na terenie szkoły.

VIII. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych (ostre narzędzia np. nóż, żyletka, niebezpieczne substancje).

IX. Procedura postępowania w przypadku przemocy wobec dziecka.

X. Procedura postępowania w przypadku znieważania nauczyciela przez ucznia.

I. Postępowanie w sytuacjach zachowania agresywnego lub przemocowego ze strony uczniów.

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu najbliższej znajdującej się osobie dorosłej:

- pracownikowi szkoły
- nauczycielowi
- wychowawcy/pedagogowi
- dyrektorowi szkoły

W sytuacjach objętych procedurami uczeń ma obowiązek podporządkować się poleceniom **wszystkich pracowników** szkoły.

1. Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie)

Pracownik szkoły:

1. Zdecydowane i stanowcze, bez komentarzy i wdawania się w dyskusję, przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdzielenie stron.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju interwencji.
5. Rozmowa z uczniem – zwrócenie uwagi na jego niewłaściwe zachowanie.
6. Podjęcie działań regulaminowych i wychowawczych.
7. Zgłoszenie zaistniałego zdarzenia nauczycielowi lub wychowawcy/pedagogowi.

Wychowawca/pedagog:

1. Rozmowa z uczniem
2. Gdy dane zdarzenie powtórzy się – upomnienie wychowawcy, odpowiedni zapis w zeszycie wychowawczym i dzienniku uwag.
3. Gdy uczeń nadal nie reaguje na upomnienie – poinformowanie rodziców o zaistniałym fakcie.
4. Poinformowanie dyrektora, podjęcie działań regulaminowych i wychowawczych.

2. Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości lub przemocowego (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.):

Pracownik szkoły:

1. Zdecydowane i stanowcze, bez komentarzy i wdawania się w dyskusję, przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdzielenie stron.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju dalszej interwencji.
5. Udzielenie pierwszej pomocy ofierze zdarzenia i zabezpieczenie miejsca zdarzenia.
6. Wezwanie pomocy medycznej w razie konieczności.
7. Wezwanie nauczyciela/wychowawcy/pedagoga (w przypadku jego nieobecności wezwanie dyrektora lub jego zastępcy).

Nauczyciel/wychowawca/pedagog:

1. Powiadomienie dyrektora o zaistniałym zdarzeniu.
2. Powiadomienie rodziców sprawcy i ofiary zaistniałego zdarzenia.

3. Rozmowa indywidualna ze sprawcą zdarzenia – poinformowanie go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania.

Dyrektor:

- Wezwanie rodziców.
- Ustalenie okoliczności zdarzenia – wysłuchanie stron.
- W przypadku poważnego wykroczenia – wezwanie policji w celu przeprowadzenia rozmowy z uczniem (w obecności rodziców, wychowawcy, pedagoga i dyrektora szkoły).
- Podjęcie działań wychowawczych i regulaminowych.

II. Postępowanie w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych niezgodnie ze Statutem.

1. Uczniom zabrania się korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły (szkoła nie ponosi odpowiedzialności za sprzęt elektroniczny przyniesiony do szkoły). Przed rozpoczęciem zajęć uczeń jest zobowiązany do wyłączenia posiadanego telefonu.
2. W szczególnych przypadkach uczeń może korzystać z telefonu za zgodą nauczyciela pod warunkiem zachowania zasad współżycia społecznego.
3. W przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego niezgodnie z zapisem w Statucie nauczyciel poleca uczniowi wyłączenie telefonu, schowanie do torby lub odłożenie go na biurko.
4. W przypadku odmowy przekazuje sprawę wychowawcy/pedagogowi.
5. Wychowawca/ pedagog a w razie konieczności dyrektor zatrzymuje telefon w depozycie.
6. Telefon może odebrać z depozytu jedynie rodzic lub prawny opiekun ucznia.
7. Uczeń, któremu odebrano telefon otrzymuje odpowiedni wpis w zeszycie wychowawczym.
8. Podejmuje się działania regulaminowe oraz wychowawcze.

III. Postępowanie w przypadku zachowania ucznia uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarnie zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela).

Nauczyciel:

1. Słowne zwrócenie uwagi na niewłaściwe postępowanie ucznia tj. opisanie niewłaściwego zachowania - skupienie się na pierwotnym zachowaniu, a nie na zachowaniach wtórnych, ukierunkowanie działania ucznia).
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie (kontynuowanie zajęć).
3. W przypadku barku reakcji ze strony ucznia ponowna reakcja tj. opisanie niewłaściwego zachowania, skupienie się na pierwotnym zachowaniu, a nie na zachowaniach wtórnych, ukierunkowanie działania ucznia).
4. Poinformowanie ucznia o dalszych konsekwencjach regulaminowych.
5. W sytuacji dalszego braku reakcji - powiadomienie wychowawcy/pedagoga lub dyrektora (poproszenie na zajęcia).

6. W przypadku powtórzenia się zachowania lub w przypadku czynu o dużej szkodliwości – upomnienie wychowawcy, sporządzenie odpowiedniej adnotacji w zeszyte wychowawczym i dzienniczku uwag, konsekwencje regulaminowe.

7. Przekazanie sprawy wychowawcy/pedagogowi.

Wychowawca/Pedagog:

1. Wezwanie rodziców.
2. Poinformowanie dyrektora.
3. Ustalenie i podjęcie działań wychowawczych.

IV. Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności:

1. Interwencja– powstrzymanie sprawców.
2. Poinformowanie nauczyciela.
3. Przekazanie sprawy wychowawcy/pedagogowi, powiadomienie dyrektora.
4. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
5. Wezwanie rodziców.
6. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
7. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody.
8. Podjęcie działań wychowawczych i regulaminowych.

V. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń pali papierosy, używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

1. Przekazanie informacji nauczycielowi/wychowawcy/pedagogowi.
2. Wychowawca/pedagog informuje o fakcie dyrektora szkoły.
3. Wychowawca/pedagog wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (*specjalistę ds. nieletnich*).
5. Podobnie, w sytuacji gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (*rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.*), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

VI.Procedura postępowania w sytuacji wypadku w szkole lub na terenie szkoły.

1. Udzielenie pierwszej pomocy w zależności od potrzeb (np. unieruchomienie kończyny, założenie opaski uciskowej, sztuczne oddychanie).
2. Poinformowanie dyrektora szkoły o zaistniałym wypadku.
3. Wezwanie pogotowia ratunkowego.
4. Zawiadomienie rodziców o wypadku.
5. W razie potrzeby zabezpieczenie miejsca wypadku.
6. Obserwacja poszkodowanego do momentu przyjazdu karetki pogotowia.
7. W razie wypadku ciężkiego lub zbiorowego powiadomienie policji, organu prowadzącego i nadzorującego. **Postępowanie prowadzi dyrektor szkoły** zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dn. 31.12.2002r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

VII. Procedura postępowania w przypadku kradzieży.

1. Po zgłoszeniu kradzieży pracownik/nauczyciel zgłasza sprawę wychowawcy/pedagogowi.
2. Pedagog informuje dyrektora oraz rodziców i podejmuje działania zmierzające do wyjaśnienia okoliczności zdarzenia.
3. Powiadamia o kradzieży policję.
4. Policja, w obecności rodziców, prowadzi dalsze postępowanie.
5. Po wyjaśnieniu sprawy szkoła podejmuje działania wychowawcze i regulaminowe.

VIII. Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych (ostre narzędzia np. nóż, żyletka, niebezpieczne substancje).

1. Nakłanianie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu (uczeń ma obowiązek oddać niebezpieczny przedmiot do depozytu).
2. Powiadomienie nauczyciela/wychowawcy/pedagoga.
3. W przypadku odmowy oraz gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia ucznia lub innych osób natychmiastowe powiadomienie dyrektora i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom - odizolowanie ucznia.
4. Wezwanie rodziców, powiadomienie o konsekwencjach czynu.
5. Wezwanie policji.
6. Rewizja przeprowadzona wyłącznie przez policję w obecności rodziców ucznia.
7. Powiadomienie kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.
8. Podjęcie działań regulaminowych oraz wychowawczych.

IX. Procedura postępowania w przypadku przemocy wobec dziecka.

1. W przypadku podejrzenia stosowania wobec ucznia przemocy domowej, przekazanie informacji wychowawcy/pedagogowi.
2. Wychowawca/pedagog informuje o fakcie dyrektora szkoły.
3. Jeżeli jest „uzasadnione podejrzenie zaistnienia przemocy w rodzinie” lub informację taką uzyskano w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka

rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie, szkoła ma obowiązek uruchomić procedurę „Niebieskiej Karty”.

4. Wszczęcie procedury odbywa się przez wypełnienie przez uprawnioną osobę (m.in. nauczyciela) formularza „Niebieska Karta –A”.
5. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie, działania podejmuje się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobami podejrzanymi są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
6. Pracownicy szkoły powinni zrealizować obowiązek niezwłocznie, tj. powiadomić o swoim podejrzeniu podmioty wskazane w przepisie bez nieuzasadnionej zwłoki zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209, poz. 1245).

X. Procedura postępowania w przypadku znieważania nauczyciela przez ucznia.

1. W przypadku znieważenia nauczyciela przez ucznia dyrektor szkoły z urzędu zobowiązany jest powiadomić Policję, a w przypadku ucznia nieletniego - sąd rodzinny lub Policję (art. 63 ust. 2 KN oraz art. 4 § 2 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich).

2. Pedagog informuje ucznia i jego rodziców o naganności czynu oraz konsekwencjach wynikających z jego popełnienia.

3. Wychowawca stosuje wobec ucznia karę przewidzianą w statucie szkoły za niewłaściwe zachowanie wobec nauczyciela.

4. Pedagog zobowiązany jest do omówienia zdarzenia wraz z przypomnieniem uczniom norm i zasad obowiązujących w szkole oraz konsekwencji za postępowanie niezgodnie z nimi, odwołując się do statutu szkoły, w którym powinny być określone prawa i obowiązki uczniów oraz rodzaje kar stosowanych wobec nich.

5. Wychowawca omawia ze wszystkimi uczniami kwestie prawne dotyczące ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych oraz konsekwencjach grożących uczniom za znieważenie nauczyciela.